

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserta) prejema upravnilstvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniskih ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 232.

V Ljubljani, v torek 10. oktobra 1893.

Letnik XXI.

Prepoved Slovensko-katoliškega akademičnega društva „Danica“ na Dunaju.

Iz dveh vzrokov prepovedalo je visoko c. kr. ministerstvo notranjih zadev ustanovitev „Slovensko-katoliškega akademičnega društva „Danica“ na Dunaju“:

1. Radi tega, ker ima biti poslovni jezik društveni slovenski.
2. Ker si je izbralo društvo kot znak slovensko trobojnico.

Kako je utemeljen prvi razlog prepovedi? Na Nižjeavstrijskem, trdi odlok, je deželni jezik nemški. Oblasti imajo po § 18. postave z dne 21. dec. 1867 drž. zak. 134 pravico nadzorovanja. Oblastim niso vedno na razpolago organi večji slovenskemu jeziku. Oblasti bi torej ne mogle uspešno izvršiti svoje nadzorne pravice.

Vlada sama torej priznava, da bi ne bilo povoda prepovedi ustanovitve društva, če bi imela vedno organov zmožnih slovenskega jezika; prepoved smatrati je torej kot pogojno. Za slučaj tedaj, ko bi imela vlada takih organov, ne imela bi ničesa proti ustanovitvi društva.

Ta vzrok je naravnost neutemeljen.

Državnotemeljni zakon z dne 21. dec. 1867, drž. zak. št. 142 določuje brez omejitve v členu 12.: „Avstrijski državljani imajo pravico zbirati se in ustanavljati društva. Izvrševanje teh pravic vreja se s posebnimi zakoni.“ Ti posebni, pravico ustanavljanja društev vrejajoči zakoni so cesarski patent z dne 26. novembra 1852, drž. zak. 253 in zakon od 15. novembra 1867, drž. zak. št. 134 (c. f. razsodbe državnega sodišča z dne 12. julija 1882, št. 129, Hye-Glunek št. 261 in z dne 7. jul. 1885, št. 143, Hye-Glunek št. 339). Smatrati je torej v

zgoraj navedenem členu 12. ustavno zajamčeno pravico ustanavljanja društva tedaj za porušeno, kadar se omejuje po takih administrativnih naredbah, katere niso opravilne v določbah zgoraj omenjenih, izvrševanje društvenega prava vrejajočih zakonov. Vprašanju, če se je kršilo po vladni naredbi državnotemeljno zajamčeno društveno pravo ali ne, more se torej odgovoriti le na podlagi postave z dne 15. novembra 1867, drž. zak. št. 134.

S členom 12. zakona z dne 21. dec. 1867, drž. zak. št. 142 postal je društveni zakon državnotemeljni zakon. Društveni zakon dovoljuje pa oblastim prepoved ustanovitve društva le tedaj, „če je društvo po svojem smotru ali po svoji upravi protipostavno ali protipravno ali državi nevarno“. (§ 6. leg. cit.)

Daljša pravica prepovedi ne pristoja upravnim oblastim. Društveni zakon ne sme se, ker je upravo državnotemeljni zakon, razlagati v razširjajočem zmislu — prepoved dopuščena je le za teh troje slučajev.

Da se društvo „Danica“ nikjer ne protivi postavi ali pravi, razvidno je razun iz njegovih pravil že iz tega, ker niti namestništvo, niti ministerstvo iz tega povoda ne izvajata nikale prepovedi.

Da pa ni državi nevarno, to dokazujejo njegova pravila in pa smoter. Njegovo geslo slove: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Njegov smoter je, gojiti mej členi verski čut, narodni čut, vednost in kolegijalnost. Tudi to ni v nikakem nasprotju s postavo — no, odgovarja njenim določbam.

Nadaljnega postavnega vzroka prepovedi ni, kajti oblasti vedno lahko nadzorujejo društvo po odposlancih poslanih k društvenim sejam. Skrbeti je za sposobne organe — to pa je naloga visoke vlade, katere čuvaj, da se ravna strogo po državnotemeljnih zakonih.

Namestništvo in ministertvo spodbikata se nad društvenim poslovnim jezikom, t. j. jezikom, v katerem se vrše interne obravnave v društvu samem, bodisi pri odborovih, bodisi pri zborovih sejah. V občevarju z dunajskimi oblastmi posluževati mora se itak uradnega jezika nemškega.

Člen 19. zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142 slove: „Vsi narodi države so jednakopravni ter ima vsak narod nerušljivo pravico varovati in gojiti svojo narodnost.“

Ta določba velja tudi za Dunaj. Če se sklicuje namestništvo in ministerstvo na pokrajino nižjeavstrijsko in na domnevni nemški deželni jezik, je ta argument popolnoma napačen in sicer že zaradi tega, ker tu ne gre za zakone, ki veljajo samo za Nižjeavstrijsko, temveč za zakone, kateri so objavljeni in potrjeni za vse v državnem zboru zastopane kraljevine in dežele kot enotno celoto. Tam, kjer veljajo ti zakoni ni dovoljeno ločevati državo, katere integriteta je povsod na prvem mestu, v pojedine kronovine. Zakoni pojedinih pokrajin ostati morajo v ozadju, istotako jezikovne neredbe njihove.

Ne moremo si kaj, da ne bi opozorili še na drugo dejstvo zmotno.

Osnovni odbor „Daničin“ ni prosil dovoljenja za ustanovitev društva s sedežem na Nižjeavstrijskem, temveč stoji v § 1. pravil: „Društvo ima svoj sedež na Dunaju.“ Dunaj pa ni samo provincijsko glavno mesto nižjeavstrijsko, to je še-le v drugi vrsti. Dunaj je državno glavno mesto vse monarhije, vseh v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel kot celota. Dunaj je prestolno mesto našega najmilostivejšega cesarja in gospoda. Društvo na Dunaju radi tega nikdar ni meriti z istim merilom, katero bi se zdelo mogoče navidezno opravilno po nižjeavstrijski pokrajini. Na Dunaju živi

LISTEK

Vsakdanje dogodbe.

(Napisal Josip Jaklič.)

1. Smolarjev Matevž.

Dobje je dolgočasen kraj, da se Bogu usmili. Stare ženice — in njim moram že verjeti — so mi pripovedovale, da se celó gosenice ne loté dobarskega zelja, tako pusto je. Sicer je popolnoma opravilno, da ima čitatelj svoje pomisleke, ker svet rad več govori, nego je res; nekoliko resnice je pa vendarle tudi na tem.

Dolgočasni jarki, obraščeni z leščevjem in brinjem, ter občinski pašniki, na katerih se plodí nizko trnje, obdajajo je od vseh strani. Vas sama na sebi tudi nima ničesar posebnega. Borne, s slamo pokrite kočje z vegastimi vrati brez kljuk, večinoma podprte z gabrovimi koli, vrste se druga za drugo. V celi vasi je samo jedna hiša zidana, in tu notri je imel svoje bivališče Matevž Smolar.

Zakaj je bilo našemu junaku — ta beseda je seveda samo nekaka poetiška licencija — ime ravno Matevž, in ne morda Janez, Jože, Jurij, Boštjan ali Urh, kar bi bilo istotako opravilno, ni mi znano.

Smolar pa se je zval najbrž zato, ker tudi oče njegov ni imel drugačnega imena.

Matevžu Smolarju bilo je kakih trideset let, ko

mu je oče umrl. Lep človek ni bil; bil je namreč majhne postave, čokat in koščenega obraza. A to ga pri ženitvi ni oviralo. Oče mu je bil zapustil nekaj zamazanih petic, kós svinjske gujati v dimniku in poleg tega še hišico, lepo polje in v hlevu par volov in kar je še za kmetijo potrebno.

In iz teh razlogov mu ni bilo težko, dobiti žene. Ne samo dobavska, ampak tudi láporska in gáberska dekleta pogledovala so skrivaj za njim, če smemo verjeti starim kronikam, v katerih smo našli to zabeleženo.

In posledica vsemu temu je bila, da se je Matevž kmalu po očetovi smrti oženil s Strmolétovo Marijanico, s katero sta se že prej rada videla, in da sta dobila kopico otrok, da sta se včasih lasala in prepirala, in kar je še sploh navada v zakonskem življenju.

Pridna sta bila oba, delala sta, kakor črna živina, hranila se ob krompirju, repi in kislem zelju in le ob največjih praznikih privoščila sta si skledo leporumenih žgancev brez zabele.

Matevž je nosil celo življenje irhaste hlače, koje je še po očetu podedoval, in katerim se je poznalo na prvi mah, da niso bile njemu umerjene. Sploh je bilo znano po celi fari in še zunaj nje, da ga ni pod božjim nebom večjega stiskača, kot je Smolarjev Matevž.

V gostilno ni šel nikdar, posojal je denar le za trideset ali štirideset odstotkov in pritrgaval si

je, da je bilo joj. In zatorej menda ni nikako čudo, da se je v hlevu pomnožilo goved za nekoliko glav in da je tudi po dvorišču brskalo kmalu več kokošij, nego poprej.

Bil je najpremožnejši v vasi. A to ni Matevža spremenilo čisto nič. Hodil je še vedno v tisti obleki, kot poprej, izposojal si je rad pri sosedih stvari, katerih je vedel, da ni lahko vračati, in stradal je, da bi mu lahko skozi prste videl. In res, postal je še bolj mršav in suh, tako, da bi se užgal, če bi se mu kdo približal z gorečo trsko.

Če so sosedje sedeli pri kosilu, prišel je rad s kakim praznim izgovorom zraven, čakajoč, da ga povabijo, naj prisede. In tega si Matevž ni dal nikdar dvakrat reči. Pri tuji mizi jedel je za tri, in ko so že vsi odložili žlice, strgal je on še vedno po skledi ali loncu. I žena je delala ravno tako.

Tako sta živela dolgo let, dokler ni nenadoma prišla Marijani — kakor je Matevž dejal — neumna misel, umreti. Napravljalo se je ravno k dežju. Žena je ležala domá na mrtvaški postelji. Matevž pa je grabil na travniku seno. Tu je priletel najstarejši sin pónj: „Oče, tecite brž domov, mati umirajo!“

„E, le malo počakaj, saj se tako ne mudi,“ menil je Matevž in grabil dalje. „To-le moram še pograbit, če ne, pride dež in mi zmoči vso otavo.“

In Janez — tako je bilo ime starejšemu sinu je šel domov.

nad 300.000 avstrijskih Slovanov, avstrijskih državljani, katerim je zajamčeno popolno varstvo državnemelnih pravic. Koliko slovanskih društev — drugih niti ne omenjamo — je na Dunaju, katera se ne poslužujejo nemškega jezika v internem poslovanju, in vedno je mogla vlada vršiti svoje nadzornišvo!

Visoko ministerstvo zavrlo je „Daničin“ rekurz še iz drugega razloga, namreč: „weil der Gebrauch des nach § 1. abs. 3 der Statuten in Aussicht genommenen Vereins-Abzeichen mit Rücksicht auf die demonstrative Bedeutung desselben unstatthaft erscheint.“

Tudi ta razlog je popolnoma ničeven, ne le postavno, temveč tudi po praksi. Ni ga, kolikor je nam znano, na celem Dunaju akademičnega društva — in teh je dokaj — katero bi ne imelo svojega društvenega znaka. Slovanski akademiki imajo svojo trobojnico, nemškonacionalci svojo, tako zvali „kori“ nosijo svoje barve.

Do sedaj se slovanska trobojnica še nijednemu slovanskemu akademičnemu društvu ni prepovedala, istotako ne nemška trikolora nemškonarodnim vseučiliščnikom. Še-le v najnovejšem času potrdilo je c. kr. nižjeavstrijsko namestništvo spremenjena pravila akademičnega društva „Slovenija“ na Dunaju, ne da bi našlo v društvenem belo-modro-rudečem traku demonstrativen pomen.

Resno premišljujoč razloge, katere navaja vlada v utemeljitev svoje prepovedi, natanko uvažuje prakso, katera vlada od leta 1867, oziroma 1852 — rodni let društvenega zakona — konstatovati moramo, da ne najdemo drugega vzroka postopanju vladnemu proti „Danici“, kot neprijaznost proti zvestim državljanom slovanskim.

Ze večkrat pojavila se je ta prikazen in sedaj, zdi se nam, že zopet pohaja zemljo slovensko.

S čim je pa slovenski narod — tu ne gre le za „Danico“, tu je interesovan ves slovenski narod — zaslužil tako postopanje s seboj? Mar s tem, da njega poslanci zvesto — večkrat v škodo svojim volilem — vedno podpirajo vlado, ki se imenuje neopravičeno vlado miru in sprave? Mar je slovenski narod nepatrijotičen, nelojalen, protidinastičen? Kdo si drzne očitati mu to?! Ali je slovensko dijaštvo samo zakrivilo to postopanje vladno?

Ali pa je vlada prepovedala „Danico“ iz vzroka, katerega je shranila in petto? Potem bi mogel biti vzrok le ta, ker ima biti društvo — katoliško. Ali tu latet anguis? Grozna misel, koje si ne upamo ni zasledovati!

S takim postopanjem si vlada ne bode ohranila svojih slovanskih pristašev, prijateljev, častilcev. Še manje pridobila si bode novih. V očigled tem dejstvom mora se vsak pošten Slovenec vprašati: Ali veljajo državnemelnih zakoni za Slovence ali ne veljajo? Tertium non datur.

Marsikojo bridko izkušnjo prebil je že narod slovenski. Kdo se ne spominja časov, ko je cvel in

Cez nekaj trenutkov prihitel je drugi sin Tomaž: „Za božjo voljo, oče, pojte hitro domov, mati bodo vsak čas umrli!“

„E, saj ni take sile ne, bom že še prišel; saj se še ne bo svet podrl.“

Matevž je grabil dalje, sin pa je hitel k umirajoči materi.

In čez četrte ure prišla je že Oplatarjeva Katra:

„Matevž, pojdi no brž domov, Marijana je že na koncu. Ze so začeli moliti. Težko, če jo boš še živo dobil. — Ne bodi no vendar tak, kakor nobeden!“ pristavila je, ko je videla, da lepe besede ne zdado nič.

In Matevž je dejal grablje na stran in šel proti domu. Pred hišo ga je že vsprejel jok otrok. Vstopil je v hišo. Žena je bila mrtva. Sosede so jo bile že preoblekle, kakor je navada, in pokladale na mrtvaški oder. In poleg odra prižgale so voščene sveče.

Matevž pa se ni zmenil za vse to nič. Gledal je skozi okno na nebo. „Dež bo prišel vsak čas in vso otavo mi bo spridil. Pa bi bila vsaj malo odložila s smrtjo, saj se ni tako mudilo. Saj tako hudo jej ni bilo, ne.“

In ko so sosedje odšle, ugasnil je sveče in prižgal leščerbo. „To je predrago za nas siromake, jaz sveč ne smorem in jih ne. In pa te obleke je tudi škoda za v trugo, saj bi jo lahko še Nežika nosila!“

(Dalje prih.)

vladal po lepih slovanskih pokrajinah liberalizem nemški? Kaj je vzdrževalo narod, da je mirno prenašal vsa nasilstva, da je molče pokoril se najkrivičnejšim ukazom, molče trpel in ne dvignil krepke svoje pesti proti tiranizmu? Zavest, da mora vendar le zmagati pravica, da mora priti čas, ko bodo veljale postave državnemelnih tudi za slovanski narod, ko bode svobodno smela plapolati slovanska trobojnica po deželah slovanskega jezika!

Ko je obiskalo Njega Veličanstvo presvitli cesar leta 1883 kranjsko vojvodino, po vsej slovanski zemlji vibralo so mu v pozdrav slovanske trobojnice in nikomur ni palo na um, ukazati njih odstranitev radi demonstrativnega pomena. Trak trobojni pa je drugi vzrok, da se ne sme ustanoviti društvo, prepotrebno nadaljnemu napredku naroda slovanskega?

Tasffejeva vlada zavila jo je dobro. Misli si pač: Danes dam Slovincem zaušnico, jutri pa oglodano kost — in to je triumf moj, da so vedno trden steber mojemu sistemu. Zgodovina pa uči, da so taki eksperimenti opasni. Ko mu je pogoltniti le preveč krivic, vzdrami se narod ter ne prosi, temveč zahteva svoje pravice. Skromen narod slovenski je do sedaj le ponižno prosil, prosil tako ponižno, da je pri tem poniževal samega sebe, da je skoraj pozabil ponos svoj. Tako postopanje vladino s Slovenci zapoditi mora zadnjega pristaša njegovega v nasprotni tabor.

Od poslancev slovanskih zahtevamo, da v prvih sejah zbora državnega zahtevajo pojasnil takemu razlaganju državnemelnih zakonov. Navadna pot je pot interpelacije. Hic haeret! Ali bo pa vlada blagoizvolila odgovoriti? Kakšen bo ta odgovor? Ves slovenski narod pričakoval ga bode željno ter po njem vravnal nadaljne svoje korake.

Vrlim našim akademikom pa kličemo: Ne izgubite poguma! Ne opešajte! Božja pomoč in zavest, da se borite za vzvišeno idejo katoliško in narodno, dala vam bode vztrajati. Za seboj imate ves narod slovenski, kateri je prebil že mnogo krivic, kateri pa niti v najbridkejših časih ni izgubil upanja v boljšo bodočnost.

Čakajmo konca boja. Če se odloči boj proti slovanskemu narodu — potem začni se boj!!

Vaše in naše geslo je: Vse za vero, dom, cesarja!

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. oktobra.

Državni zbor sešel se je danes. Nobena stranka ni s posebnimi nadami stopila v zbornico, vse so bolj ali manj nezadovoljne. Lavičarji preté po svojih glasilih, da sedaj ne bodo več podpirali vlade. Naravnost opozicije ne bodo delali, temveč bodo glasovali, kakor zahtevajo interesi liberalizma in nemštva. Včasih bodo glasovali z vlado, včasih proti vladi. Ne bodo se več ozirali na občne državne koristi, nego le na koristi svoje stranke. Iz teh glasov liberalnih listov vsaj jedenkrat izvemo, da je vse tisto naglašanje državnih koristij pri levici bila le sleparija. Levici je le za liberalizem in nemštvo, na občni blaginji in državnih koristih pa prav nič. Državne koristi bi levica le tedaj podpirala, ako bi vlada vedno pospeševala njene težnje. Taki so možje, ki tako radi sumničijo zvestobo avstrijskih Slovanov.

Dr. Rašin. Zadnje dni zaprli so v Pragi dr. Rašina. Ta mož je še jako mlad. Bil je nekaj časa avskultant pri sodišču. Poslednji čas je pa bil jeden najmarljivejših sodelavcev skrajnoradikalnih časopisov. On je tisti, ki je na Sofijskem otoku zmerjal mladočeške poslance, ko so prvi zbežali pred policijo. Še tisti večer je pa dr. Rašin v neki gostilni imel veleizdajske govore, kar je dalo povod, da so ga dali pod ključ.

Ogerski državni zbor. Jako hudo je poslanec Horvath napadal vlado zaradi vladarjevih nagovorov. On se tudi posebno izpodtika nad tem, da je vladar grajal narodni šovinizem. Govornik je celo diplomacijo klical na pomoč, da naj vsemu svetu pojasni, da se Rumunom in Slovanom na Ogerskem nobena krivica ne godi. Ob jednom je pa vladi očital, da še premalo povspesuje mažarizacijo. Tako ni še izvela zakona o otroških zabaviščih, v katerih bi se rumunski in slovanski otroci že v otročjih letih privadili mažarščini. Govorniku se zdi, da je v nemažarskih okrajih vedno jednako. Vlada vse premalo stori za veljavo mažarščine. Rumuni bodo pa sedaj še prevzetnejši, ker mislijo, da je vladar

odobril njih postopanje in obsodil Mažare. Ta govor je nam pokazal v pravi luči Apponyijevo stranko, ki je pri volitvah se celo laskala Slovanom in Rumunom.

Francoski radikalci se boje, da ne bi se kaj ministerstvo premenilo, predno se snideta zbornici. Minister predsednik bi se baje rad iznebil nekaterih radikalnih ministrov. Radikalni listi pišejo, da bi bilo tako premenjenje ministerstva samovoljno rušenje ustave. Ministerski predsednik se pa radikalcev nekoliko boji, ker ni gotovo, da bi brez njih dobil kako večino v zbornici. Zmernorepublikanska vlada bi bila le mogoča, ako bi jo podpirali tudi monarhisti, kar pa ni pričakovati, ker mej monarhisti in oportunisti je precej širok propad v marsikaterih ozirih. Sicer se pa sedanja vlada ne bode dolgo držala, četudi ostane do sestanka zbornice. Našla se bode pač hitro kaka večina, da je bode vrgla.

Socijalne stvari.

Katoliška delavska društva.

Koliko se je že napisalo sedanje dni o delavcih! Zdi se, kakor bi hotel sedanji čas popraviti, kar je bilo zamujenega v preteklosti. Kdo je še pred nekaj desetletji govoril o delavcu? Poznal ga skoro nikdo drug ni, kakor bogati kapitalist, ki ga je zlorabljal kot sužnja v sebične namene. A sedaj je „delavsko vprašanje stopilo v prvo vrsto časovnega gibanja“, kakor pišejo sv. Oče Leon XIII. v svoji okrožnici z dne 17. maja 1891. Nastopila je tudi za zapuščenega delavca druga doba. Lahko pa trdimo, da ni prinesel ta prevrat, ker je bil prenagel, povsod koristi delavskemu stanu. Delavec ni bil pripravljen na to in zopet je bil žrtva.

Ne sme se prezreti, da socijalno vprašanje ni igrača, s katero se vsakdo, komur se zljubi pokratkočasi in da n. pr. gledé delavcev vsakemo pouličnemu ali gostilniškemu modrijanu dovoljeno presojevati in dajati svetov. Delavci sami so poklicani najpreje na temelju obstoječih razmer z ozirom na svoj namen v družbi staviti svoje zahteve. V to pa je neobhodno treba dveh stvari: krščanskih načel ali žive, dejanske vere in pa — organizacije. Krščanski delavci, pametno organizovani stopajo lahko z vsem ponosom pred družbo in družba jih mora poslušati. Ponos in stanovsko samozavest, ki jo je krutega liberalizma brezsrčni in brezmiselni duh zamoril širom sveta, ki jo je tudi trpečemu delavskemu stanu vzel, moramo vrniti pomagajoč jim k lastni organizaciji na temelju krščanskih načel. Spoznati morajo, da velja samo temelj pravice, katerega smejo nastopati in da zato kot enakorodni ne prosijo milosti, marveč zavedajoč se svojih pravic samo ponosno in samovestno zahtevajo, naj se družba, v kateri žive in kateri služijo, zaveda tudi svojih dolžnostij.

Sv. Oče so posegli v tem smislu kot učitelj vmes z ono krasno okrožnico o delavskem vprašanju.

Zato pač tudi I. slov. kat. shod, ki je pretresaval, kako bi bilo mogoče vzbuditi oziroma utrditi pravo katoliško zavest in ž njo krščansko življenje resnice in pravice v Slovincih, ni mogel prezreti delavskega vprašanja. Tudi o tem predmetu je stavil resolucije in zlasti priporočil snovanje katoliških delavskih društev. Primernejšega, praktičnejšega sredstva skoro ni mogel nasvetovati. Pomislimo poleg tega, kar smo že rekli, le še na razne položaje v delavčevem življenju! Od težkega dela otrpel na telesu in duhu, išče razvedrila, kjer ga pač upa dobiti. Pride praznik. Kako hitro bi mu minil čas med zabavnimi pogovori, kako naglo bi zlasti potekli dolgi zimski večeri pri nedolžni zabavi n. pr. petju, tomboli itd.! Duha bi poživiljali zabavni govori, um pa bi se razsvetljeval po poučnih govorih, ki naj bi bili zlasti o delavskem vprašanju. Tu bi zvedel delavec, kakšne pravice ima, a tudi kake dolžnosti ga vežejo. Tu bi se mu zopet povrnil socijalni čut, ki ga mu je vzel liberalizem. Preprosto ljudstvo ljubi knjige. Doma ima delavec družino. Dobro bi torej bilo, ako bi bila z vsakim katoliškim delavskim društvom združena tudi knjižnica, seveda pod zanesljivim varstvom; bila naj bi ta knjižnica nekaka farna knjižnica, kakoršne je tudi priporočal katoliški shod. Sad bode stoteren.

Razvidno je, kako prav je imel slov. kat. shod, ko je priporočal Slovincem katoliška delavska društva. Katoliška morajo pa biti, da se naši delavci

ohranijo dobri, verni, pošteni, katoliška zato, ker je le na ti podlagi možna uspešna organizacija. Ni sicer delavsko vprašanje pri Slovencih še tako razvito, kakor pri drugih narodih, a sili pa tudi že pri nas na dan. Uči nas polpretekla zgodovina naših rudnikov. Na nekaterih krajih pa se vsiljujejo tudi nauki, ki bi ne bili ni posameznikom, ni državi v največji prid, ako bi se izvedli v življenje. Žal, da se dobé tu pa tam že domači delavci, katere zlorablajo tuji v agitacijske namene. In še so, ki trdijo, da socializma pri nas ni! Ti se motijo, grozno motijo!

Prepotrebno sredstvo v odvrnjenje vsake take nevarnosti so pač katoliška društva. Naj bi se snovala povsod katoliška delavska društva, kjer je delavski stan v večji množini! Začetek ne bode brez težav in zaprek; vse nasprotovanje pa je le radi pridevka katoliško društvo.

Za vzgled navajamo poročilo iz Idrije, katero nam pojasnjuje, kako skušajo nasprotniki — naši radikali — uničiti nameravano katoliško delavsko družbo v Idriji, kako so jo skušali zatreti že v začetku v prvi kali na ne ravno najlepši način.

Nekdo se je zanašal, da menda vse tiste „patentovane katolike“ pozapró, ki mislijo na katoliško družbo; zakaj pokleal je okrajno glavarstvo na pomoč. Dué 6. julija namreč — torej tri tedne, predno so osnovatelji pod načelništvom gosp. dekana predložili visoki c. kr. deželni vladi pravila — odposlal je nekdo denunciacijo na glavarstvo, da obstoji v Idriji skrivno društvo, ter v svoji nesramnosti imenoval imenom celó predsednika in blagsajničarja.

Sevéda je bilo vse iz trte izvito. Morebiti je zabavljaj isti večer značajni denuncijant, kako klečepal katoliška stranka pred vlado! Verojetno je! No, izdamo pa, da se slavno glavarstvo ni prav nič oziralo na prav po paragrafih sestavljeno naznanilo.

Ko se je izjalovil ta poskus, pričeli so rovatiti proti nameravanemu društvu zasebno in javno. Zasmehovali so može, ki so sklenili, da pristopijo k družbi, ko se osnuje. Spoznali so pa, „da ima velikanska večina idrijskih delavcev v tem oziru povsem jasne pojme. („Slov. Narod“ št. 169.) Naš liberalni dnevnik je tudi radovoljno odprl par predalčkov v ta namen.

Zlasti osoljen naj bi bil dopis od 3. oktobra v „Slov. Narodu“. Žal, da ga menda ni pametnega moža, ki bi mogel verjeti onemu dopisu. Čudi se človek, da more biti tako na Kranjskem, vsaj je to hujše podkupovanje, kakor v Istri!

Lepo število onih mikavnih, okraševalnih pridevkov, à la „Missia-Mahničevi učenci“, „zakupnika pravega katoličanstva“, „prvo-katolika“, — naj kaže velikomestno dopisnikovo olko, zakriva laži, ter napravi dopis senzacionalen. Vsakdo ima pač svoj ukus! Za nas je pa tudi dobro, sedaj vémo, kake šole je nepatentovano-katoliški dopisnik. Tem lažje sodimo o njegovih besedah.

Da se je dokazovalo delavcem, kako nov je evangelij (gospodu je najbrž vsako evangelje novo, katero sliši), katerega oznanjujejo Missia-Mahničevi učenci: vedeli smo dobro, sedaj tudi znamo, odkod je zavel ta veter. „Ne ultra crepitus!“

Gosp. dopisnik mora imeti posebne zveze z visoko c. kr. deželno vlado, ker poroča že 3. oktobra, da so pravila v drugič zavrjena, ko v Idriji odpošiljateljem ni to znano niti do danes.

Tudi o predsedniku zveči nekaj dapisnik. Naj bi se bil vendar potrudil h kakemu „mešetarju“, tam bi lahko zvedel. Gosp. dopisnik menda ni Idriječan, ker ti vsi vedó in dobro poznajo bodočega g. predsednika, dasi ni obljubil 200 gld.

Da napadate dva spoštovana gospoda, svobodno Vam! Le toliko prosimo tudi tu, poslušajte se resnice. Kar je ondi pripovedovanega, je skozi in skozi laž. Zakaj ni g. Treven, ni g. Golc se nista nikdar ponujala, pač pa sta se pošteno zanimala za društvo. Hvala jima za to!

Zlorabiti kot agitacijsko sredstvo proti družbi ste ju začeli še le Vi in tovariši Vaši, in tako so pričele krožiti po Idriji le govorice, ki so nekaj (ne mogočne frakcije) delavcev družbi, žal, res odtujile, — a le odtujile, zakaj dobro vémo, ko spoznajo nasprotnikov zvičajnost, bodo se tem trdneje oklenili zopet katoliške zastave.

Da se je ponujalo 200 gld., zvedeli smo še le iz „Slov. Naroda“. Bog daj, da bi jih res dobili! Takih mecenatov bi se ne branil tudi g. dopisnik.

Toliko v odgovor in zagovor. Dalje se ne bomo prepirali. Katoliška delavska družba bode v

Idriji, ker je potrebna. Delavec nima pristopa v kazino, v društvu jamskih oglednikov in paznikov tudi nima mesta; sedanje delavsko bralno društvo, za katero se dopisnik tako poteguje, ne ustreza. Imela bode Idrija torej katoliško delavsko društvo, katero si bodo osnovali delavci brez tuje pomoči in kjer bodo tudi sami svoji gospodarji.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. oktobra.

(Radikalne surovosti.) Včerajšnji „Narod“ pre-soja prepoved ministerstva notranjih zadev gledé „Danice“ in pri tem zvest svojemu sovraštvu proti vsemu katoliškemu udriha in bije po naših vrlih akademikih, kar se da. „Danica“ mu je nevesel pojav nezdravih Mahničevih načel, „naroden nebodigatreba“; njegovi udje so mu „Goriškega proroka zapeljanci“ i. t. d. Bodi, saj pametnemu človeku te vrste pisava ne more več škodovati. Toda najodločnejše se moramo ustaviti podlemu in brezbožnemu cinizmu, ki ga je oblekel „Narod“ v ta-le stavek: „Nekateri slovenski dijaki na Dunaju, kateri so se povsi krivici bali, da bijim vstrajanje pri našem dijaškem društvu „Slovenija“ utegnili zavirati večno izveličanje, sklenili so osnovati novo „slovensko-katoliško“ akademično društvo“. To je smešenje vsega krščanskega naziranja, to je teptanje nadnatornega namena človekovega in zató se mu moramo ustaviti. Take besede silijo v vrsto vse, ki imajo še kaj srca za Kristov nauk braniti, ne pobijati, ohranjati, ne razdirati. Vsakemu duhovniku je pastirska dolžnost bojevati se proti listu s tako pisavo, vsakega vernika verska dolžnost obrniti se s studom od njega.

(Birma v Cirknici.) Poroča se nam: Ze dolgo so Cirkničani, zlasti otroci, željno pričakovali dneva, ko bodo prišli prevzvišeni knezoškof delit zakrament svete birme. Že lani je bilo vse pripravljeno, toda vročinska bolezen, ki se je bajé razširjala po Cirknici, je preprečila, da ni bilo birmovanje že lani. Tem večji je bilo sedaj veselje, ki je vendar v resnici prišel zaželeni dan. V soboto so šli vsi odlični Cirkničani, kakor gg. Žitnik, Pogačnik, Šerko, Milavec, Zagorjan i. dr. prevzvišenemu knezoškofu naproti do Rakeka. Na kolodvoru je delala rakovska šolska mladina špalir. V imenu duhovščine pozdravi prevzvišenega g. dekan Fr. Kunstelj, v imenu občinskega odbora g. Žitnik, župan cirkniški. V Cirknici je bilo več slavolokov postavljenih, hiše so bile okrašene z zastavami. Šolska mladina cirkniška in gasilno društvo iz Dolenje Vasi pri Cirknici pričakovala je knezoškofa pri prvem slavoloku, kjer je učenka 4. razreda, Angela Žitnik, nagovorila prevzvišenega. Po blagoslovu v cerkvi peljali so se milostljivi knezoškof v Begunje, pogledat tamkajšnjo cerkev. Zvečer je bila Cirknica razsvetljena. Prevzvišeni so šli gledat razsvetljavo. Pred večerjo je kvartet najboljših cirkniških pevcev zapel pred župniščem več pesmic, katere so prevzvišenemu jako ugašale. Videlo se je, da Cirkničani, imenitni in priprosti, jako spoštujejo svojega škofa in da so se vsi prizadejali, da bi pokazali svojo ljubezen in udanost višjemu pastirju.

(Z Dovjega): 8. oktobra je bil za našo župnijo dan posebnega veselja. Vršilo se je blagoslovljenje nove lurske kapelice. Prejšnji dan pripeljali so se k nam mil. gosp. stolni prošt dr. L. Klotz ter so drugi dan ob 10. uri dopoldne slovesno blagoslovili lursko Mater Božjo, nato so imeli lep govor o lurski Materi Božji kot materi vseh kristijanov in pa slovesno sv. mašo, pri kateri jim je streglo 12 gg. duhovnikov. — Kip lurske Matere Božje, ki so ga naročili g. župnik pri Benzingerju, je umetniško izdelan, ter stane z Bernardko vred okrog 350 gld.

(Napredek.) Iz Velikih Lašč, 8. oktobra 1893. Nedavno je zapisal nekdo v dnevni novici iz Velikih Lašč tudi besede: Kdo vé, če nam prinese dolenjska železnica kaj „novega“ duha iz slovenske Ljubljane ali nemškega Kočevja? In res, ni bilo treba dolgo čakati, in pokazalo se je pri nas res nekaj novega. Dobili smo namreč novo restavracijo „Pri pošti“. In spodaj pod slovenskim napisom se blišči — pač res potrebno za nas — nemški napis: „Hotel Post“. Kaj se, da napredujemo! Odkod pa je ta „novi“ duh, je-li iz Ljubljane ali Kočevja — to ložje določite v Ljubljani; razkrojite ga kemično, saj imate priprave, in videli bomo, kakšne snovi ima v sebi,

in potem tudi ne bo težko, da se natanko določi njegova domovina.

(Čudna zavarovalnica.) Iz Lašč: Pred desetimi tedni je pogorelo v Dvorski vasi sedem poslopij. Gospodarji so bili zavarovani pri različnih zavarovalnicah, ki so škodo že tudi plačale; samo „Concordia“ je silno počasna, in nedavno mi je o tem tožil gospodar, ki je zavarovan pri njej. Škoda se je sicer kmalu precenila — potem pa od „Concordije“ ni bilo več glasu. Gospodar je napravil mej tem nov pod; les je moral kupiti, plačati pa ga ni imel s čim. Upnik mu je začel groziti, da ga bo tožil; v tej stiski je pisal omenjeni dvakrat do zavarovalničnega zastopa, a ni dobil nikakega odgovora. Potem je šel sam v Ljubljano in ondi mu je rekel glavni zastopnik, da njegovega pogorišča še ni naznanil glavnemu vodstvu, češ, da je imel preveč opravila. Temu odgovoru se je čudil omenjeni posestnik, tembolj, ker mu je bilo rečeno, da bo sedaj moral čakati še celi mesec. Zato se mi je prav opravičena zdela njegova opazka: „Zavarovalnino moram tako točno ob določenem času plačati, a sedaj, ko imam jaz pravico do denarja, se tako malo zmenijo za-me.“ — Malo večje hitrosti in točnosti bi pač pričakovali, kjer se gre za blagor ljudstva!

(Iz Opatije), dne 9. okt.: Minuli teden je prišlo 195 tujcev, od 1. sept. vkupe 1245. — Dne 6. t. m. ustrelil se je v hotelu „Štefanie“ odv. koncipijent dr. J. Weil iz Brna rodod. žid, radi velike nervoznosti. Nekateri pravijo, da je zapustil list, v kojem naznanja, da se mu zbok slabega vremena (!) zadnjega tedna ni več ljubilo živeti! Da bi bil počakal vsaj do sobote. Od tega dne imamo najkrajše vreme. — Od 11.—14. t. m. vršé se v Volosko-Opatiji občinske volitve. Nemci hočejo s pomočjo domačih lahoncev dobiti v novem zastopu odločilno besedo. Od merodajne strani šlo se jim je na roko s tem, da so se volitve razpisale baš sedaj, ko je mnogo domačinov — Hrvatov odsotnih radi vinske trgovine. „N. S.“ piše o tem: „Ako se to dogodi (da dobé Nemci 6 obč. sedežev), Volosko je materialno i moralno uničeno, ako ne sedaj odmah, tako za malo časa. Dal Bog, da bi se v tem prevarili. Čim pade Volosko, Opatija če biti prva nemška občina v Istri (!) Posledica tega more vsakdo predvideti. Nemci se nečejo omejiti na samo ovo občino, nego jih če občutiti cela pokrajina.“ m.

(Iz Amerike) vračalo se je dne 5. t. m. preko Prage 28 izseljencev nazaj na Kranjsko. — Na kolodvor v Št. Petru na Notranjskem je pa te dni dospelo 27 mladih Hrvatov, na potovanju v Ameriko. Ker med njimi neki Marko Pivar iz Dolnic ni imel potnega lista v redu — potekel mu je bil namreč rok — moral je nazaj na Hrvatsko.

(Ubegnil) je iz ljubljanske kaznilnice kaznjeneec Jože Furlan, po domače Potokarjev, dne 7. t. m. ob 7. uri zjutraj iz Vel. Doline pri Trebnjem, kjer dotični oddelek kaznjencev z ljubljanskega Gradu dela na železniški progi Ljubljana-Novo Mesto. Isti je star 33 let, je neoženjen in pristojen v Lože hišna št. 28 v postojinskem okraju. Na sebi je imel obleko kaznjencev.

(S Koroškega,) dne 9. oktobra. Raznih „tag“-ov pri nas neče več biti konec. Jedva smo srečno prestali velikovski „ortsgrupentag“, obeča se nam že zopet „bauerntag“ zloglasnega koroškega „bauernbunda“ za dan 29. oktobra v Ledenicah v slov. Rožu. Zvésti svojemu namenu hočejo bauernbundarski kolovodje tudi tu med verno slovensko ljudstvo sejati seme nemčurstva in razpora! Po „tag“-u hoče se „delati zoper slovensko agitacijo“ v tem okraju, ter pridobiti one, ki se morda še obotavljajo za „bund“ in za nemčurstvo. Pač blagi nameni vodijo naš „bauernbund“ v pravi „blagor“ kmetskega stanu!! —p.

(Nova podružnica sv. Cirila in Metoda) ustanovila se je v Velikovecu na Koroškem. Ves napor združenih nasprotnikov ustanovitve nove podružnice ni mogel zabraniti. Osnovni shod bil je jako mnogobrojno obiskovan ter se je vršil prav sijajno. S skrajnim terorizmom hoteli so nasprotniki zabraniti ustanovitev nove podružnice. Dasi je bilo več gostilničarjev že dalo prostore za zborovanje, odrekli so vsled nečuvnega pritiska vsi, ne zmevivši se za dano besedo! Nemški listi so radi tega v posebnih člankih peli slavo velikovškemu 35. gostilničarjem in dajali člankom naslov: „Die wackern 35.“ No, če je prelomiti dano besedo „wacker“, pa tudi — bodi! Vidi se pa iz tega jasno, kako daleč so prišli koroški nemški zagrizenci s

svojo morálo! Cestitamo! — Slava pa odločnim rodoljubom velikovškim, ki se po vsem velikem pritisku niso dali ugnati v kozji rog, in so z mnogim trudom ustanovili novo podružnico naše družbe sv. Cirila in Metoda. —p.

(Iz celovške škofije.) Petdesetletnico mašništva je praznoval dne 25. septembra vč. Fr. Kornke, prošt v Brežah. — Vč. g. Dav. Ehrlich se podá v višje duh. izobraževališče pri St. Avguštinu na Dunaj. Na Dunaj gré nadaljevat svoje študije tudi vč. g. dr. B. Klimš. — Č. g. M. Gričaher gré v „Collegium Germanicum“ v Rim. — Premješeni so vč. gg.: Valentin Podgore, kapelan na Višarjih, kot prefekt v kn. šk. dijaško semenišče „Marianum“ v Celoveu; J. Sedlaček, provizor v Lipaljavasi, v Pölling; M. Urbanek, provizor v Pöllingu, v Lipaljovas. — Č. g. L. Hafner, provizor v Šmarjeti, je dobil župnijo St. Rupert pri Beljaku.

(Blagoslovljenje nove šole.) V nedeljo, dne 15. t. m. vršilo se bode s primerno slavnostjo blagoslovljenje novo zidanega šoskega poslopja v Grahovem pri Cerknici, temu pa bode sledila mala slavnost, na katero je povabljenih več gostov.

(Spoznala ga je.) Gostilničarica Jera Breznik je predzadnjo nedeljo v Celji v cerkvi spoznala malopridneža, ki jo je napal in oropal dne 7. avgusta. Napadovalce, katerega je naznanila policiji, je Jožef Lenard od sv. Heme. Policija ga je zaprla.

Telegrami.

Dunaj, 9. oktobra. Cesar je odpotoval ob 9. uri 15 minut za več tednov v Gödölö.

Dunaj, 9. oktobra. V poslednjih 48 urah je v Galiciji 19 oseb zbolelo, 16 umrlo, na Ogerskem pa 12 zbolelo in 16 umrlo za kolero.

Dunaj, 10. oktobra. Grof Taaffe je predložil zbornici poslancev načrt zakona, po katerem se volilni red tako premeni, da bodo vsi, ki državljske dolžnosti spolnujejo, tudi smeli voliti.

Dunaj, 10. oktobra. Vlada je predložila predloge o premembi državnozbornskega volilnega reda za kranjske kmetske občine v okrajih Postojina in Logatec, o uvrstitvi nekaterih okrajnih sodnikov v VII. činovni razred, o nastavljenju državnopravdnških organov pri okrajnih sodiščih, o ustanovljenju kmetijskih stanovskih zbornic, o osnovi rentnih posestev in končno o dovoljenju vojaških novincev za 1894. leto. Ko so storili obljubo novi državni poslanci, je deželno-brambeni minister Welsersheimb priporočal deželno-brambeni zakon, da se povekša vojna moč in se pri tem skliceval, da bode še povekšano število deželnih brambovcev zaostajalo za drugimi državami. Finančni minister je naglašal, da je novi budget boljši od letošnjega, ker se bode tri milijone porabilo za poplačanje dolgov, četudi odpade šest milijonov izrednih dohodkov, poleg tega se za osem milijonov goldinarjev večja potrebsčina pokrije z naraščajočimi državnimi dohodki. Vojni budget bode še dalje naraščal, kar je posledica političnih razmer, ki se pa dajo le malo spremeniti. Dohodki loterije se vedno manjšajo in kaže se, da loterija polagoma izgine. — Da bi se namestila z veliko razredno loterijo, minister ne priporoča. — Zemljiški davek se je nižje vstavil. (Odobrovanje.) — Delajo

se priprave za reformo uradniških plač. — Budget gospodarski ne napravlja nikakega neugodnega utisa, tem več kaže vesel razvoj državnih financ. Govoreč o vrejenju valute je pobijal minister razne fraze, ki sedaj uga-jajo. Države ne morejo imeti pred očmi šolarskih pojmov, temveč morajo gledati da zadovoljé svoje praktične koristi.

Dunaj, 10. oktobra. Finančni minister Steinbach predložil je zbornici poslancev budget za 1894. leto. Skupna potrebsčina znaša 618,694.237 gld., skupno pokritje pa 619,105.779 goldinarjev, torej je preostanka 411.542 gld.

Gmunden, 9. oktobra. Vojvoda Leopold Salvator je prišel včeraj iz Buchberga v Ebensee, da se je udeležil slavnostnega zborovanja delavskega društva, kateremu je protektor. Predsednik društva se je zahvalil nadvojvodi za prihod in izrekel svoje veselje, da se društvo lepo razvija.

London, 9. oktobra. V Viktorijinem parku je bil velik tabor delavcev. Vdeležilo se ga je kaci 12.000 delavcev. V resoluciji izrekle so se simpatije delavcem. Govorniki so trdili, da bi posestniki radi uničili zvezo rudarjev. Sedanja borba je le začetek velicega odločilnega boja.

Melilla, 9. oktobra. Maročani so baje v boju dne 2. t. m. imeli 120 mrtvih in 300 ranjenih. Po noči se Maročani večkrat približajo mestu in streljajo na straže. Položaj je neznosen.

Umrli so:

8. oktobra. Marija Jenko, posestnikova hči, 18 let. Kolovorske ulice 31, jetika.

9. oktobra. Jernej Potokar, mestnega stražnika sin, 2 leti Židovska steza 4, jetika. — Neža Podpač, gostija, 52 let, sv. Petra cesta 13, vsled raka.

Iz vojaške bolnišnice:

5. oktobra. Anton Smrekar, infanterist, 23 let, se je v šentpeterski vojašnici ustrelil.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		barometra v mm	termometra po Celziju			
7. u. zjut.	737.6	9.8	brezv.	megla		
9. 2. u. pop.	735.8	20.8	sl. zap.	jasno		0.00
9. u. zveč.	736.4	14.6	brezv.	"		

Srednja temperatura 15.1°, za 2.6° nad normalom

Stanje avstro-ogerske banke

dne 7. oktobra 1893.

(Brzobjavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	gld. 504,282.000 (+ 8 652.000)
Kovinski zaklad	" 278,317.000 (+ 1.236.000)
Listnica	" 205,932.000 (+ 12,054.000)
Lombard	" 32,704.000 (+ 780.000)
Davku podvrženih bankovcev je v prometu za	gld. 6,484.000.

Zadnji mesec.

Inomostske srečke à 50 kr.

Zadnji mesec.

Glavni dobitek 50.000 goldinarjev. (457 18-12)
2 Srečke à 50 kr. priporoča J. C. MAYER.

Dunajska borza.

Dne 10. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. — kr.
Štebrna renta 5%, 16% davka	86 " 95 "
Zlata renta 4%, davka prosta	118 " 85 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 " 30 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	991 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	334 " 75 "
London, 10 funtov strl.	126 " 45 "
Napoleonodor (20 fr.)	10 " 04 "
Cesarski cekini	5 " 98 "
Nemških mark 100	62 " 17 1/2 "

Dne 9. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 80 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	93 " 50 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	146 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	161 " 25 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	194 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 50 "
Zastavna pisma	101 " 10 "
Kreditne srečke, 100 gld.	194 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	67 " 75 "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	136 gld. — kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	18 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	— " — "
Salmove srečke, 40 gld.	69 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	60 " — "
Ljubljanske srečke	24 " 25 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200%gld.	149 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2885 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	104 " — "
Papirnih rubeljev 100	131 " 75 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

Zahvala.

504 (1)

Za sočutje v boleznih in smrti naše iskreno ljubljene hčere, oziroma sestre, gospodične

Marije Jenko,

učiteljske kandidatkinje pri usmiljenih sestrah v Zagrebu,

in za mnogobrojno spremstvo k poslednjemu počitku in za darovane vence izrekamo najiskrenejšo zahvalo, zlasti č. očetom frančiškanom, Liechtenthurnovemu zavodu, in soproatom Vincencijeve družbe, potem pa sploh vsem prijateljem in znancem ter vsem udeležiteljem pogreba.

Svete zadušne maše brale se bodo dne 11. t. m. ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi č. oo. frančiškanov.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1893.

Žalujoči ostali.

NAZNANILO.

P. n.

S tem se usojam naznaniti, da sem za ta čas, ker se ne morem še preseliti v svojo prodajalnico na Stalnem trgu, najel

v Čevljarskih ulicah št. 8

(Czernyjeva hiša)

skladišče, kjer tudi prodajam.

Zlasti se usojam p. n. občinstvo opozarjati na moje dražestne

novotarije v posamenterijskih

in vseh nakitnih predmetih, čipkah, tančicah, svilnem blagu, baržunih, pliših, rokovicah, zavratnikih, ovratnikih, rutah itd.

Prav mnogoštevilnega poseta prosim

502 2-2

odličnim spoštovanjem

Alojzij Peršé.

Učenca

starega 13 do 16 let, ki zna slovenski in in nemški, sprejme takoj prodajalnica z mešanim blagom. 499 4-2

Kjé, pové iz prijaznosti upravnistvo.

Služba orglarja in mežnarja

se razpisuje pri

župnijski cerkvi sv. Marjete na Muti do 1. decembra.

Prosto lepo stanovanje; dohodki obojne službe znašajo v denarji okolu 230 gld. Tudi zemljišča je nad 3 orale. Spretnost v orgljanju se tirja; seveda imajo cecilijanci prednost. Služba se nastopi s 1. januarjem 1894.

Cerkveno predstojništvo na Muti na Štajerskem. 465 10-6